

Thơ Teresa Mei Chuc (Mỹ Tuệ)

Sinh ra ở Việt Nam nhưng lớn lên ở Mỹ, Teresa Mei Chuc (Mỹ Tuệ) luôn dành cho Việt Nam một tình yêu khắc khoải. Cô là tác giả của ba tập thơ Red Thread (Nhà xuất bản Fithian Press, 2012), Keeper of the Winds (NXB FootHills Publishing, 2014), và How One Loses Notes and Sounds (NXB Word Palace Press, 2016). Nhận bằng thạc sĩ viết văn từ trường đại học Goddard, Vermont, hiện cô đang giảng dạy văn học và viết văn cho một trường trung học ở thành phố Los Angeles. Xin giới thiệu chùm thơ của Teresa Mei Chuc do nhà thơ Nguyễn Phan Quế Mai chọn dịch và gửi cho Báo LĐ&XH.

Thập kỷ rừng chết*

Con hươu không
ngừng chạy
những con báo đốm
leo lên cây
nhưng những cái cây
không che nổi chúng

Con voọc vâ
và con vượn đen má trắng
nguyên rúa
nhưng vị thần
kim loại
mà chúng ta bay tới

trút xuống chúng
khi chúng
bị bom na-pan
đốt cháy

những con voi
sặc sụa bởi thuốc súng
và thuốc độc
những bước chân chúng
nhịp điệu lạ lẫm
khi chúng cố gắng
bay lên

tiếng bom gầm
vang
hỏa cùng
tiếng chân voi

nhưng con hổ nô tung
khi chúng
giảm phải mìn

trong một cánh rừng
phù đầy
những chiếc lá
đã rời cành
bởi chất độc da cam
cây đổ
xác động vật
xác người
thôi rữa

những con giun
bị mưa cuốn đi
đất không còn súc
bám
vào rễ cây

những con tê giác Java
những con trâu nước
vẫn còn sống sót
lang thang
vô định

mệt mỏi
với những khẩu súng M16
và AK 47, chúng ta lặng lẽ
và nhịp nhàng hành quân
và không hiểu tại sao
chúng ta lại giết nhau

*Trong suốt 10 năm, lực lượng không quân Mỹ thực hiện hơn 20.000 chuyến bay rải chất độc nhằm phá hủy những khu rừng cũng như các khu đất nông nghiệp ở những vùng trọng điểm của miền Nam Việt Nam.

Đi cui

Bây giờ là tháng Mười
những ngọn gió mùa thu cuộn cuộn thổi
qua Thái Bình Dương

Chúng tôi, hai ngàn người
- những con cá mòi
bị nén vào nhau, thoi thóp đói
Chúng tôi ngủ trên sân tàu
tắm táp bằng nước biển
Người người đổ bệnh

Khi ai đó chết vì bệnh nặng
người đó được quấn trong chăn
rồi bị ném xuống biển
trong tiếng khấn rì rầm

Tôi mới hai tuổi
và không thể nhớ được
cái chết sát bên tôi
cũng không thể nhớ rằng tôi
đã ho không ngót
không thể nhớ gương mặt
triu nặng lo âu của mẹ tôi
khi Người tính toán cho tương lai của
chúng tôi. Không thể nhớ
tiếng khóc dằng dặc của tôi
đã khiến mẹ tôi muốn
lao đầu xuống biển.

Người đánh bạc

Thanh sắt bà cầm là chiếc gậy thần kỳ
Cỗ bài có hơn 52 con bài
Cách giúp bà nhận dạng:
những quả bom mà hai bên đã sử dụng
trong chiến tranh
- M14, đạn lõi, mìn muối
bà đi trên những cánh đồng hoang
tim kiếm những vật vô hình
đưa nó lên trên mặt đất
bằng một vẻ đẹp kỳ lạ của khói và tiếng nổ
sự đặt cược là mạng sống của bà, chân hoặc tay
cái xéng, chiếc lưỡi đang nâng đất vồ vụn lên
để chạm tới một quả mìn chưa nổ
bà xoay đất dưới đôi tay
như thể những lá bài

Chất xanh

Để giết chính xác
cần sự tính toán
Đến mức khoa học
chất a sen nic
cacodylic axit

Phải hiểu nước và gạo
ở mức độ tê bào

Phải đảm bảo rằng
không hạt giống sống sót nào
có thể lại được gặt
và gieo trồng

Bởi vì cả
một hạt giống nhỏ
có thể đảm bảo
sự tồn tại

Bởi vì
pháo

lựu đạn
và bom
không thể phá huỷ
được hạt

Bởi vì trái tim chúng ta
được hình thành
bởi những hạt giống

Phải hiểu cách làm thế nào để diệt
những hạt giống

Phải hiểu thế nào
để rút nước khỏi cây
làm cho nó chết khô

Phải làm thế nào
để vạn vật được bao quanh
bởi tình yêu
nhưng không thể nào
tiếp nhận được nó.

Gia đình

sau chiến tranh Việt Nam, những thuyền nhân

Khi họ tỉnh dậy
trên hòn đảo
vào buổi sáng
tất cả còn lại
là bộ xương

Những chiếc xương của người cha
Thịt của ông, phần còn lại
sau khi người vợ
và những đứa con của ông đã ăn
bị đánh cắp
và ngẫu nhiên
trong đêm

Thịt, khô quắt
dưới ánh nắng gắt của những
hòn đảo
được ăn như món thịt phơi khô
thịt bò khô
Một món quà.

Sông Mê Kông

Hôm nay những bông hoa áp tai
vào thân thể mang hình bình hoa của chúng

Hôm nay, tôi boi trên dòng sông này
với đàn cá và những con rùa
với những con cá sấu
và tôi biết dòng sông
không cần có tên

Không có ký ức
về những xác người chết, bập bèn
no nước, cõi độc
và chẳng có ký ức
về những cuộc thảm sát

Hôm nay, tôi không cảm thấy
máu của người chết
đang rỉ vào những lỗ chân lồng của tôi

Khi tôi lặn ngụp
trong dòng nước thiêng
của tuổi thơ tôi
mái tóc tôi đãm ướt

Nắng rực
quanh màu xanh mờ màng
những cánh rừng và rừng rậm
chất độc làm rụng lá không thể giết nổi

vừa vuon những đôi tay
70 triệu tuổi
vừa ngáp dài
một con vọc vâ
hé nhìn từ vòm lá
bộ lông vàng của nó một mặt trời nữa

Hôm nay, ngày rạng rỡ
nóng và ấm

Những lá cọ đu đưa
và người người dong thuyền
chở những thúng rau, hoa quả
tiếng họ trôi như lá
theo dòng chảy sông

Một người phụ nữ ngồi
cuối một con thuyền
chất đầy những nải chuối vừa cắt
đầu gối bà gấp vào ngực
mái chèo trong tay
bà lái và lâm nước sông
cuộn sóng